

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Socializace jedince a socializační činitelé - prezentace

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

**Datum (období)
vytvoření:** 18. 6. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie a komunikace,
3. ročník

Sada: PS7

Číslo DUM: 01

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 17. 9. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Třída: ZDA 3.A

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Výuková elektronická prezentace SOCIALIZACE JEDINCE A SOCIALIZAČNÍ ČINITELÉ slouží jako podpůrná a názorná pomůcka k výkladu učitele. Opakovací úlohy v úvodu prezentace umožňují navázat a propojit nové informace s předcházejícím učivem psychologie. Prezentace výstižně a názorně zachycuje nejdůležitější momenty výkladu, které si mohou žáci zaznamenat a využít při domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

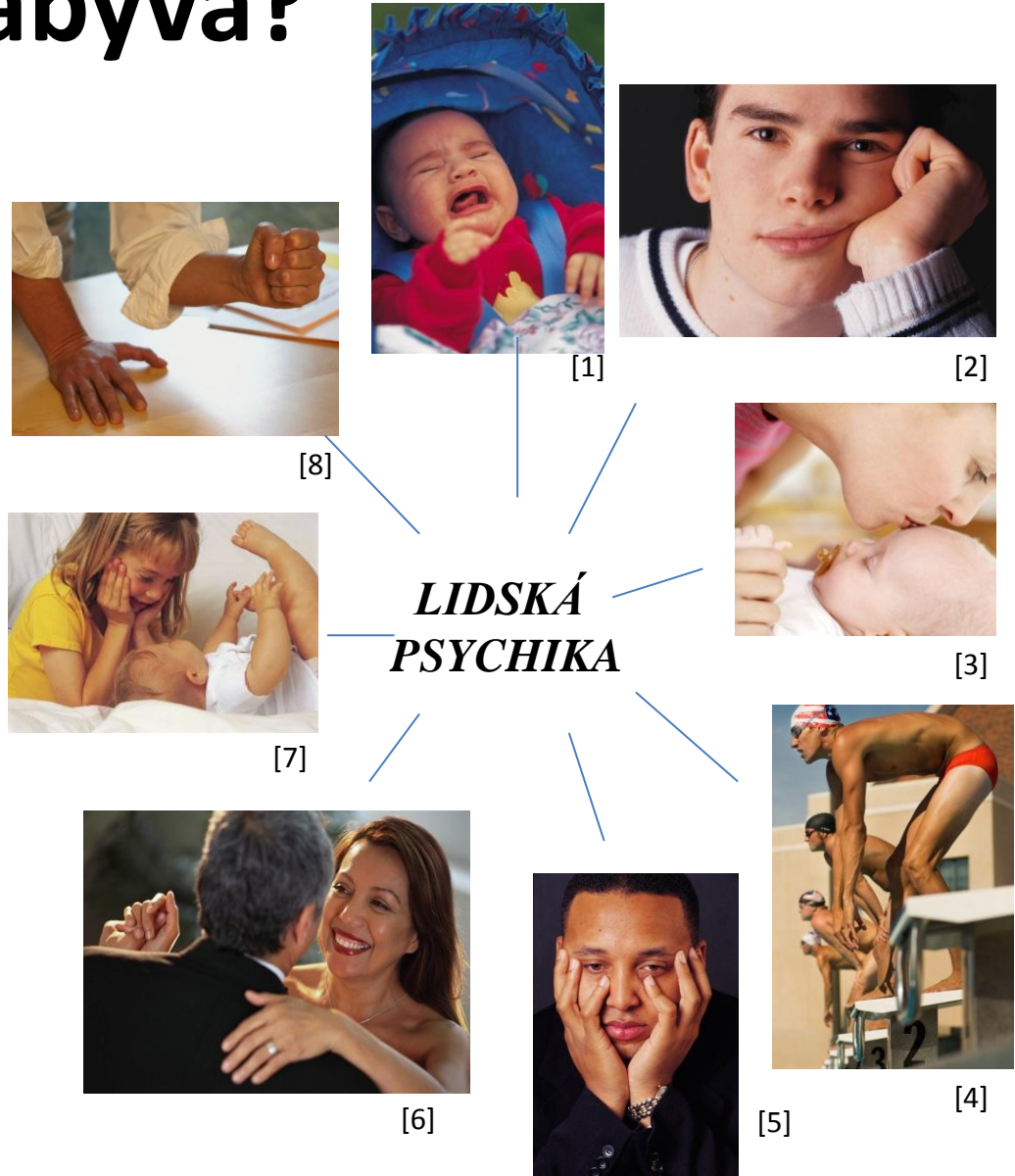

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SOCIALIZACE JEDINCE A SOCIALIZAČNÍ ČINITELÉ

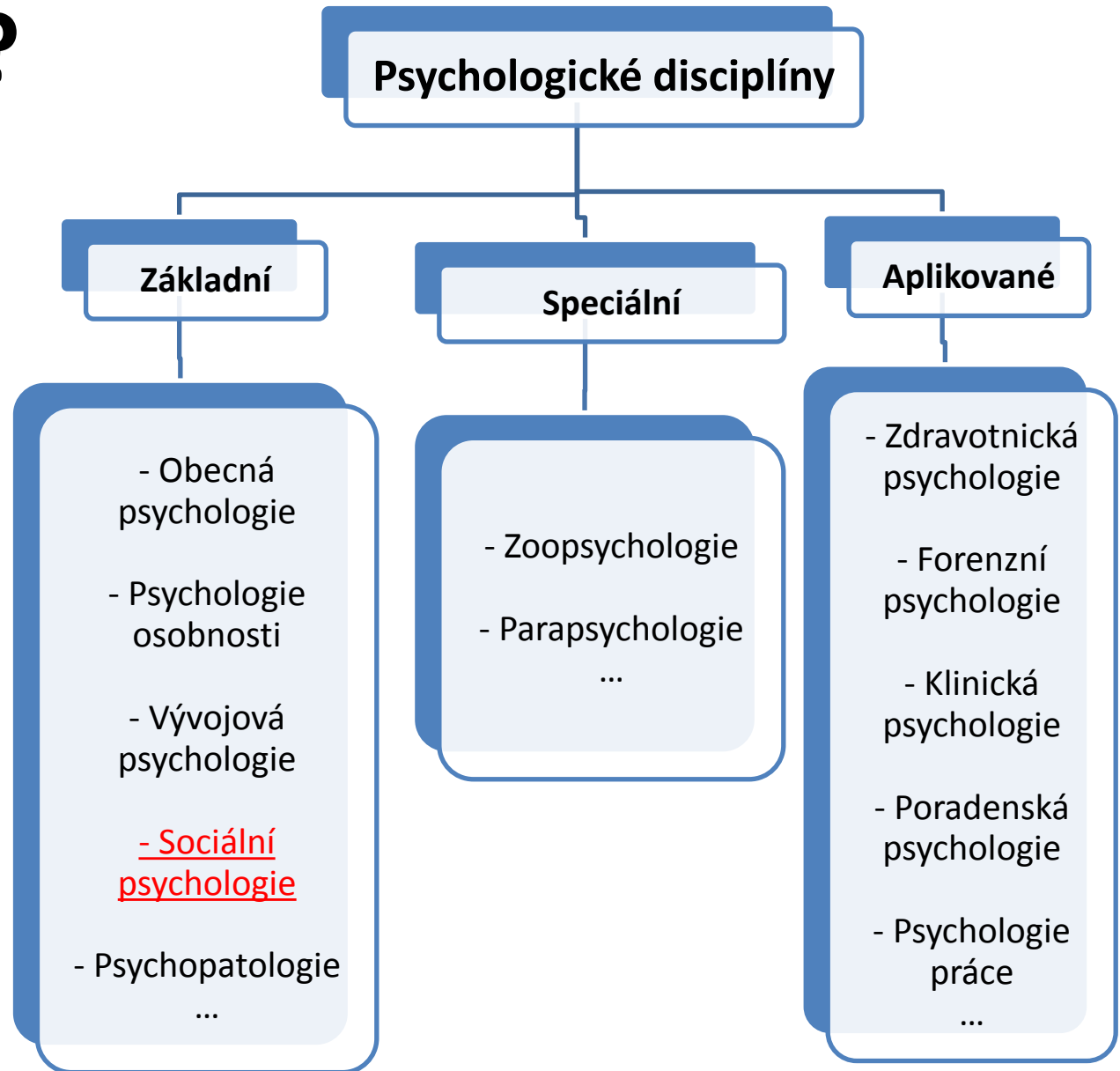
Co je to psychologie a čím se zabývá?

- *Psychologii lze definovat jako vědu o psychice, jejímiž základními dimenzemi jsou jevy prožívání a chování.*

Jak dělíme psychologické vědní disciplíny?

- *Psychologické vědní disciplíny dělíme na základní a aplikované*

Zařad'te sociální psychologii mezi psychologické disciplíny a vysvětlete čím se zabývá?

- *Sociální psychologie patří mezi základní psychologické disciplíny.*
- *Zkoumá ovlivňování a utváření psychiky člověka sociálními faktory (mezilidská komunikace, rodinná výchova, malé skupiny apod.)*

Socializace

- Klíčový pojem sociální psychologie

Definice:

Socializace je celoživotní proces utváření a vývoje člověka ve společenskou bytost. Tento proces probíhá ve vzájemné interakci jedince a společnosti.

Člověk se vlastně rodí dvakrát:

- poprvé jako biologická bytost
- vlivem socializačního procesu jako společenská bytost

Socializace

- Celoživotní proces
- Vliv dispozic
- Nezbytnost působení sociálního prostředí
- Každý člověk je individuum

„Kdybychom se dívali na les plný statných buků, nenajdeme dva stejné, ačkoli si jsou velmi podobné. Každý člověk je individualitou s vlastním vnitřním světem, který nemůže nikdo jiný okopírovat. Každý z nás má jiná očekávání, potřeby, cíle, hodnoty i smysl existence.“

Sociabilita jedince

- Sociabilita je schopnost člověka se sociálně vyvíjet
- **Předpoklad:**
  - **vrozené dispozice**
  - **podnětné soc. prostředí**
- **„Vlčí děti“**- předpoklady pro to stát se společenskými tvory **NEBYLY VYUŽITY** (izolace od společnosti, vliv nedostatečně stimulujícího prostředí)

VLČÍ DĚTI

[9]

[11]

[12]

[10]

[13]

Sociální učení- prostředek socializace

- Imitace - nápodoba
- Identifikace
- Sociální činnost
- Sugescce
- Přebírání úloh

Nápodoba

- Nápodoba(imitace)
- Napodobování chování určitého modelu, kopírování určitého chování
- Primární forma sociálního učení

Dělíme ji na:

- automatickou
- vědomou

[14]

[15]

[16]

Formy sociálního učení - identifikace

- Ztotožnění
- Hlubší forma nápodoby + přejímání postojů, hodnot, názorů

Videoukázka:

<http://www.youtube.com/watch?v=N7jUJUa77kk>

Formy sociálního učení – sociální činnost

- Hra (předškoláci)
- Učení (školáci)
- Práce (dospělí)

[16]

[18]

[17]

Formy sociálního učení - sugesce

- Nekritické přejímání názorů člověka
- Je individuální
- Působí na podvědomí

Formy sociálního učení – přebírání úloh

- Osvojení chování dle role (očekávaného chování):
  - dítě
  - žák
  - učitel
  - rodič...

[20]

[22]

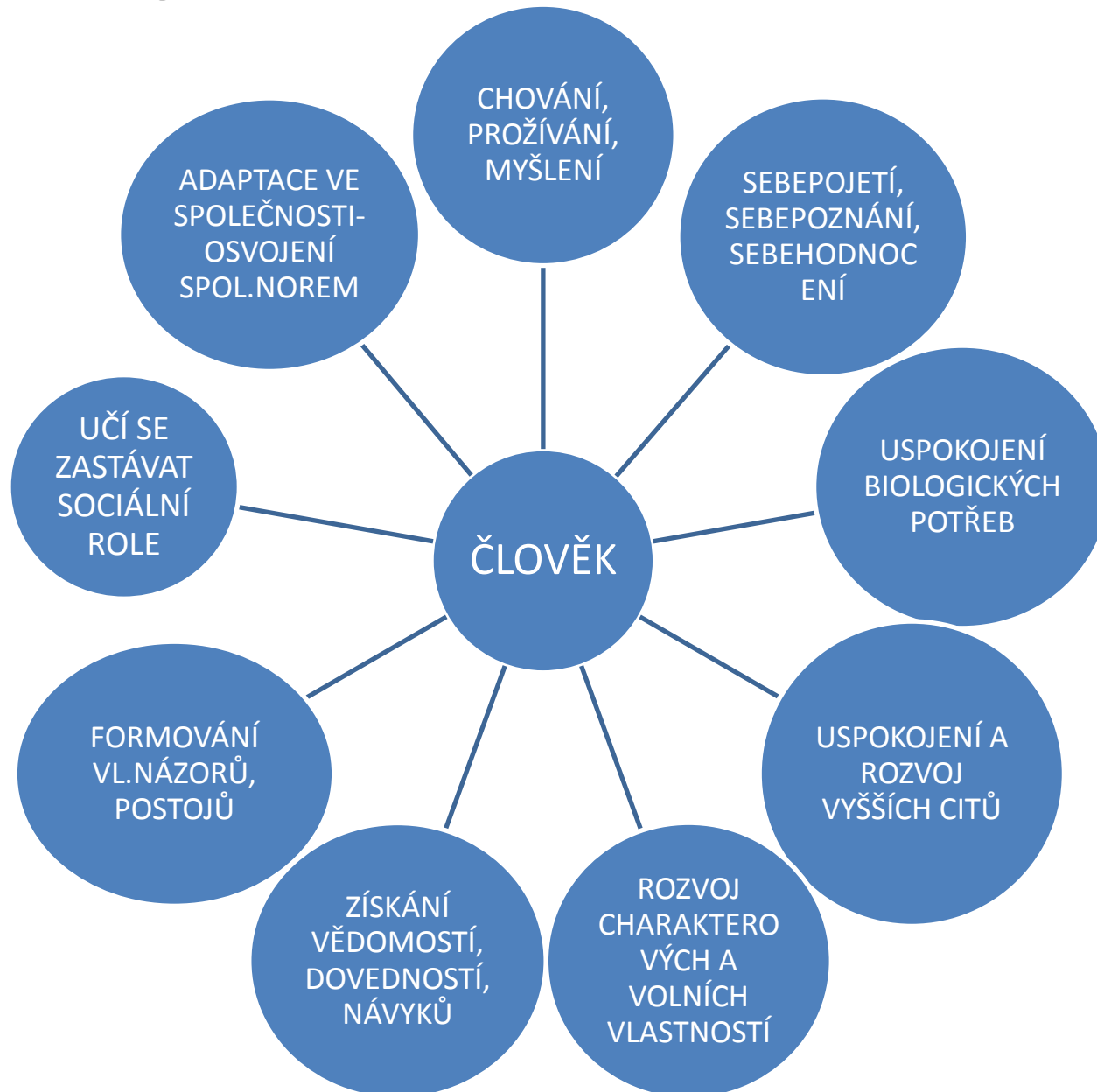

[23]

[21]

Vlivy socializace na člověka

SOCIALIZAČNÍ ČINITELÉ/DETERMINANTY:

- biologické (genotyp, aktivita)
- sociální (výchova, prostředí)

GENOTYP
-dispozice
A
**PŘIROZENÁ
AKTIVITA**

VÝCHOVA
A
PROSTŘEDÍ
-materiální
-duchovní
-sociální

FENOTYP
- SOUBOR ZNAKŮ
JIMIŽ SE ČLOVĚK
PROJEVUJE V
DANÉM STADIU
VÝVOJE

Poruchy socializace

Konformismus

- chování jedince v souladu s očekáváním
- ztotožnění s platnými normami společnosti (zákony, morální normy)

Nekonformismus

- porucha socializačního procesu

DISOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ

ASOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ

ANTISOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ

Poruchy socializace – disociální chování

- Nejmírnější forma
- Pokřivené hodnoty a sociální vztahy
- Nepřizpůsobivost, nepřiměřené chování, bez výrazné agrese
- Tolerance v souvislosti s dospíváním a zralostí jedince

př. vzdorovitost, lhavost, neposlušnost...

Poruchy socializace – asociální chování

- Projevy jež nejsou v souladu se společenskou morálkou
- Asociální chování ještě nedosahuje intenzity ničení hodnot
- Jedinec je na okraji společnosti
- Často přerůstá v antisociální chování

př. záškoláctví, drogová závislost

Poruchy socializace – antisociální chování

- Protispolečenské
- Rozpor s normami práva, nejen morálky
- Nepřátelské vůči okolí
- Agresivita, destruktivní činnost, delikvence
- Právně postižitelná a trestná činnost

př. kriminalita, rasismus

Poruchy socializace

- PREVENCE - předcházet výskytu poruch socializace
- RESOCIALIZACE - snaha společnosti o nápravu jedince

Opakovací otázky

Co je to socializace?

Co je to sociabilita?

Jaké prostředky socializačního procesu znáte?

Vyjmenujte a charakterizujte socializační determinanty.

Jaké rozlišujeme formy poruch socializace?

DĚKUJI ZA POZORNOST

Použité zdroje I.

- VÁGNEROVÁ, M.: *Základy psychologie*.1.vyd. Karolinum: Praha,2004.ISBN 80-246—0841-3., s.356
- ŘEZÁČ, J. *Sociální psychologie.:1.vyd.* Paido: Brno, 1998.ISBN 80-85931-48-6.s.,268
- HAYESOVÁ, N.: *Základy sociální psychologie*.5.vyd.Portál: Praha,2009.ISBN 970-80-7367-639-1.s.,166
- HOLEČEK, V., MIŇHOVÁ, J., PRUNNER, P. 2vyd.: *Psychologie pro právníky*. Vyd. Aleš Čeněk, s. r. o, 2007.ISBN 978-80-7380-065-9.,s 351
- BURIÁNEK, J.: *Sociologie*. 2.vyd.Fortuna: Praha,2003.ISBN 80-7168-754-5

Použité zdroje II.

- NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*. 1.vyd. Praha:Academia, 1999.ISBN 80-200-0690-7.287s.
- PAULÍNOVÁ, L.: *Psychologie pro Tebe*.2.vyd. Praha: Informatorium ,1998.ISBN80-86073-30-0. 123s.

Použité zdroje III.

- Obrázky č. 1-8, 14-22: kliparty Microsoft Office on line <http://office.microsoft.com>
- Všechna schémata: vlastní zdroj

Použité zdroje IV.

- Obrázek č. 9 Vlkodlaci-skutečnost nebo výmysl???: vlkodlaci. WWW.JUDYTHA.BLOG.CZ. *Ravensblog.cz* [online]. 13. července 2010 v 14:37 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: http://nd03.jxs.cz/776/280/69fa6b4a41_66942890_o2.jpg
- Obrázek č. 10 Děti divočiny aneb 14 Tarzanů. PAPÁJA. *Kreativity.blog.cz* [online]. 26. října 2010 v 23:11 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://kreativity.blog.cz/1010/deti-divociny-aneb-14-tarzanu>
- Obrázek č. 11 Vlčí děti. KLÁRA ČAPKOVÁ. *Vitalia.cz* [online]. Giddens, Anthony. Sociologie. 1. vyd. Praha: Argo, 1999 Hall, Allan. Josef Fritzl Netvor z Amstettenu. 1.vyd. Práh, 2009 en.wikipedia.org, 22. 6. 2011 0:00 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://www.vitalia.cz/clanky/vlci-deti/>
- Obrázek č. 12 Amala a Kamala- vlčí děti. MAO~KURO OOKAMI. Spolek- vlkofilu.blog.cz/: <http://marieke.pise.cz/110600-vlci-deti-amala-a-kamala.html> [online]. 1. dubna 2010 v 11:50 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://spolek-vlkofilu.blog.cz/1004/amala-a-kamala-vlci-deti>
- Obrázek č. 13 Příběh Amala a Kamala. DR. STRANGE. LA CLINICA [online]. 03:15:00 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://1ac1inica.blogspot.cz/?zx=f3b8f29373e51534>